

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí konanom 23. januára 1997 predbežne prerokoval podnet Saubermacher - Privat družstva, Banská Bystrica, Skuteckého 30, zastúpenej predsedom [REDAKOVANÉ] a podpredsedom [REDAKOVANÉ] vo veci porušenia základných práv upravených čl. 2 ods. 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupmi a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odvolacích a dovolacích konaniach o určenie platnosti hospodárskej zmluvy a takto

r o z h o d o l :

1. Podnet Saubermacher - Privat družstva v časti namietajúcej porušenie čl. 2 ods. 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o d m i e t a

ako zjavne neopodstatnený.

2. Podnet Saubermacher - Privat družstva v časti namietajúcej porušenie čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o d m i e t a pre svoju nepríslušnosť na

prerokovanie veci.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky dostal 27. novembra 1996 podanie právnickej osoby Saubermacher - Privat družstva so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 30, zastúpenej jeho predsedom [REDAKOVANÉ] a podpredsedom [REDAKOVANÉ] a označené ako: "Podnet podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky na začatie konania o podnete právnickej osoby".

Z dôvodov v ňom uvedených navrhovateľa žiadali, aby po jeho prijatí na ďalšie konanie Ústavný súd Slovenskej republiky prijal uznesenie, ktorým: "vyslovuje, že rozsudkami a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave v konaniach vedených na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6 Obo 88/94, 6 Obo 186/95 a v dovolacích konaniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedených pod sp. zn. 7 Obdo V. 23/94, Obdo V. 24/96 došlo k porušeniu ústavných práv predkladateľa na súkromnú autonómiu a slobodu podnikania zaručených v čl. 2 ods. 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 35 ods. 1 Ústavy SR a porušenia práva na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky". Predmetom odvolacích a dovolacích konaní navrhovateľa pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky bolo určenie platnosti

hospodárskej zmluvy č. 2/91/S, ktorú 24. júna 1991 uzavrel so Stavebným bytovým družstvom so sídlom v Banskej Bystrici, Kozmonautov 1. V citovaných odvolacích a dovolaciach konaniach najvyšší súd nevyhovел jeho odvolaniam a dovolaniam, pričom takýto postup a rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky navrhovateľ označil za porušenie svojich základných práv a slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky môže podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky začať konanie aj na podnet fyzických alebo právnických osôb namietajúcich porušenie svojich práv. Z konania o podnetoch nie je možné vylúčiť ani postup a rozhodovanie všeobecných súdov Slovenskej republiky, pokiaľ v ich dôsledku došlo k porušeniu základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby ako účastníka súdneho konania (čl. 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky) a pokiaľ tomuto základnému právu alebo slobode neposkytuje právny poriadok Slovenskej republiky žiadnu ochranu využitím opravného prostriedku. Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu Ústavný súd Slovenskej republiky skúma, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti upravené v §20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z. a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona, medzi iným, či sa nejedná o zjavne neopodstatnený podnet. Ako Ústavný súd Slovenskej republiky už viackrát ustálil: "Jedným z dôvodov odmietnutia podnetu je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal pisateľ podnetu" (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 72/96, I. ÚS 75/96).

Ústavný súd Slovenskej republiky preto preskúmal opodstatnenosť predloženého podnetu v naznačenom smere, t. j. existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi označenými postupmi a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a základnými právami navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní podnetu z hľadiska jeho opodstatnenosti Ústavný súd Slovenskej republiky však neskúmal, či označeným postupom najvyššieho súdu aj skutočne došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na ústavný súd (toto rozhodnutie mu patrí až po prijatí podnetu na ďalšie konanie).

1. Navrhovateľ namietal, že označenými postupmi a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach o určenie platnosti hospodárskej zmluvy došlo o. i. k porušeniu jeho základných práv upravených v čl. 2 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd preto preskúmal, či existuje priama príčinná súvislosť medzi postupmi a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a týmito základnými právami navrhovateľa, a po zistení, že tomu tak nie je, ho v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnený. Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým svojím postupom a rozhodnutiami nemohol vôbec porušiť právo sťažovateľa konať, čo nie je zákonom zakázané a ani ho nenútil, aby konal niečo, čo mu zákon neukladá. Konanie a rozhodnutia najvyššieho súdu nie sú totiž vôbec v príčinnej súvislosti s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej

republiky, keďže tento vykonával akt aplikácie platného práva (procesného a hmotnoprávneho) pre potreby súdneho konania o odvolaniach, resp. dovolaniach navrhovateľa.

Navrhovateľ ako právnická osoba namietal aj porušenie čl. 16 ods. 1 ústavy, ktorý zaručuje nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia. Keďže čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia iba u fyzických osôb, je vylúčené, aby uvedené postupy a rozhodnutia najvyššieho súdu mohli byť v príčinnej súvislosti s čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo vzťahu k právnickej osobe.

Uvedené konštatovanie sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na namietané porušenie čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré zaručuje každej fyzickej osobe ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jej súkromného a rodinného života (absencia rodinného a súkromného života u právnickej osoby).

Navrhovateľ ďalej uviedol, že uvedenými postupmi a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky došlo aj k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže: "Tento ústavný princíp so zreteľom na nedokonalosť zákonnej úpravy (zák. č. 335/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a zák. č. 80/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) nebol v prípade odvolacích konaní... a dovolacích konaní... vedených na NS SR dodržaný, naopak došlo k jeho hrubému porušeniu. O mimoriadnych opravných prostriedkoch - o dovolaniach rozhodol ten istý súd, ktorý rozhodoval i o odvolaní. To vážne narušuje ústavné právo reglementované v čl. 46 odsek 1 ústavy. Možno vážne pochybovať o nestrannosti súdu, ak tento súd má rozhodovať o zákonnosti vlastného rozhodnutia. Na tomto závere nemení nič to, že vec rozhoduje iný senát, v bohatšom zložení".

V tejto časti podnetu navrhovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky tým, že v dôsledku uplatnenia platnej právnej úpravy o odvolaniach a dovolaniach (t. j. o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch) rozhoduje ten istý súd, čím sa "vážne narušuje ústavné právo reglementované v čl. 46 ods. 1 ústavy", takže v dôsledku uvedeného "možno vážne pochybovať o nestrannosti súdu, ak tento súd má rozhodovať o zákonnosti vlastného rozhodnutia".

V uvedenej časti bol podnet odmietnutý pre jeho zjavnú neopodstatnenosť, keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva postupom a rozhodnutím odvolacieho a dovolacieho súdu, ktorý rešpektoval platnú procesnoprávnu úpravu konania o odvolaní a dovolaní, a teda postupoval v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci nie je možné považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súhlas s argumentáciou navrhovateľa by naopak viedol k absurdnému záveru, a to, že rešpektovaniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zodpovedá taký postup súdov, ktorý nie je v súlade s platnou právnou úpravou ich konania a rozhodovania. Z uvedených dôvodov bol podnet v časti namietajúcej porušenie základných práv právnickej osoby podľa čl. 2 ods. 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky odmietnutý

ako zjavne neopodstatnený pre neexistenciu priamej príčinnej súvislosti medzi označenými postupmi a rozhodnutiami najvyššieho súdu a základnými právami navrhovateľa.

2. V ďalšej časti svojho podnetu jeho navrhovateľ namietal porušenie svojho práva na slobodu podnikania upraveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže: "Vyslovenie neplatnosti zmluvy č. 2/91/S z 24. júna 1991, resp. zamietnutie návrhu na určenie jej platnosti porušilo... aj slobodu podnikania. Predkladateľ podnetu sa rozhodol uzavretím tejto hospodárskej zmluvy vykonávať podnikateľskú činnosť, na ktorú bol oprávnený podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. K realizovaniu tejto slobody nedošlo v dôsledku skutočnosti a právneho stavu založeného rozhodnutiami NS SR". Vysloveniu porušenia základného práva navrhovateľa podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky by však muselo predchádzať preskúmanie zákonnosti postupu a aj rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky označených navrhovateľom. Ústavný súd Slovenskej republiky preto podnet v tejto časti odmietol pre svoju nepríslušnosť. Ústava Slovenskej republiky totiž upravuje vzťah všeobecných súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky ako dvoch samostatných a vzájomne nezávislých zložiek súdnej moci v Slovenskej republike. Ústavný súd preto nie je oprávnený preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutí súdov v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, pokiaľ sú zverené do ich výlučnej rozhodovacej právomoci. Takéto oprávnenie prislúcha ústavnému súdu len vtedy, ak v dôsledku ich konaní alebo rozhodnutí došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd fyzických alebo právnických osôb, voči ktorému im právny poriadok neposkytuje žiadnu možnosť ochrany využitím opravných prostriedkov (čl. 46 - 50 Ústavy Slovenskej republiky).

Ústavný súd Slovenskej republiky nie je príslušný na konanie o podnete, ktorým sa žiada vysloviť, že právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu základného práva fyzickej alebo právnickej osoby, pokiaľ by vysloveniu takéhoto porušenia malo predchádzať hodnotenie zákonnosti postupu alebo rozhodnutia všeobecného súdu, na ktoré ústavný súd nie je oprávnený.

Z uvedených dôvodov bol podnet v tejto časti odmietnutý pre nepríslušnosť ústavného súdu na prerokovanie veci podľa § 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení zákona č. 293/1995 Z. z.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať
opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 1997

Za správnosť vyhotovenia: JUDr. Tibor Š a f á r i k

██████████ predseda senátu